

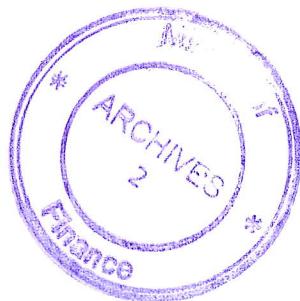

የኢትዮ ማኅበር

የቁጥር ባንክ ከፍያ ሥርዓት አዲስአበባ
መመሪያ ቁጥር 2/2011

የኢትዮ ማኅበር

መጋቢት 2011 ዓ.ም

የቅድመ ጥብር ክፍያ ስርዓት አ&፳፻፧፻
መመሪያ ቁጥር 2/2011

1. አውጭው ባለቤትዎች

የተገኘበት ማንኛዴትና በፊርማ የገቢ ጥብር አዋጅ ቁጥር 979/2008 አንቀጽ 85(4)፣ አንቀጽ 99(2) እና በፊርማ የገቢ ጥብር 410/2009 አንቀጽ 61 በተሰጣቸው ስልጣን
መስረት ይህን መመሪያ አውጥቷል::

ክፍል አንድ
መቋላለ

2. አዋጅ ልቦኑ

ይህ መመሪያ “የቅድመ ጥብር ክፍያ ስርዓት አ&፻፧፻ መመሪያ ቁጥር 2/2011” ተብሎ
ለመቀበ ይችላል::

3. ትርጉም

በዚህ መመሪያ ወሰኑ ተቀም ለይ የቆሎ ቅለትና ስራትና በፊርማ የገቢ ጥብር
979/2008 እና በፊርማ ቅለትና አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 983/2008 የተሰጣቸውን ትርጉም
ይይሁሉ:: ከዚህም በተጨማሪ የቆሎ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያስጠው ካልሆነ በስተቀር
ለዚህ መመሪያ አ&፻፧፻ ስልጣል::

- ሀ/ “አንግድ የሚውሉ ዕቂዣ” በዚህ መመሪያ አንቀጽ 5 የተሰጣቸው ትርጉም
ይኖሩታል::
- ለ/ “አዋጅ” ማለት የፊርማ የገቢ ጥብር አዋጅ ቁጥር 979/2008 ነው::
- ሐ/ “ድንብ” ማለት የፊርማ የገቢ ጥብር 410/2009 ነው::
- መ/ “የቃከል ባለቤትዎች” ማለት የገቢዎች ማንሳራቱ ወይም የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር
የገቢዎች ባለቤትዎች ወይም የድራሻው አስተዳደር የገቢዎች ባለቤትዎች ነው::
- ወ/ “የተምሩት ቁጥር” ማለት በተምሩት ከሚሽን ስር የሚገኘ የገቢ እና ወጪ አዋጅ
የሚሰጥናገባበት ቁጥር ነው::

4. የተፈጻሚነት መሰን

ይህ መመሪያ ለንግድ የሚውለ እኩዎችን ካውሃው መደ አገር በሚያስገበብ እና ለአገር ውስጥ ጥቂት ከሚፈለም ክፍል ለይ ታብር ቅጽሰው እንዲያስቀሩ ግዢታ በተጨለዣቸው ለወች ለይ ሁሉ ተፈጻሚ ይሆናል::

ከፍል ሁለት

ዕቅዎች መደ አገር በሚያስገበብ ስነ ስለመከራል ታብር

5. ታብር ስለመከራል

በአዋጅ እንቀጽ 85(1) መሠረት የሠንጠረዥ “ክ” ታብር ከፌ.ዳ ለንግድ የሚውለ እኩዎችን መደ አገር ሲያስገበ የእቅዎችን የገዢና ቅድመ የመጀመሪያ እኩዎችን የመጀመሪያ መፈጸም 3% (ሁለት በመቶ) የንግድ ስራ ገብር በቅድመማሪ ለበለቤልማት ይከፍልል::

6. ለንግድ የሚውለ ዕቅዎች

ከዚህ በታች ከተዘረዘሩት በስተቀር ካውሃው መደ አገር ውስጥ የሚያስገበብ ማናቸውም ዕቅዎች ‘ለንግድ የሚውለ ዕቅዎች’ ዓይነ::

1. በፊልጋል እና በከልል የፌዴራል እስተዳደር አዋጅ መሠረት ለመንግስት መ/ቤት በተሰጠው ተርጉም ውስጥ የተካተቱ የፊልጋል መንግስት መ/ቤቶች እና የከልል መንግስት መ/ቤቶች የሚያስገበቡ ዕቅዎች::
2. ለተርፍ ያልተቻቻሙ መንግስታዊ ያልሆነ ድርጅቶች እና ማህበራት የሚያስገበቡ ዕቅዎች /ከተቻቻሙበት አለማ ውስጥ ለንግድ መልክ የሚያስገበቡን ዕቅዎች ከይጨረምርም/ ::
3. በፊልጋይ እና ልሎች ዓለም አቀፍ ለምምነቶች መሠረት ከንግድ ተርፍ ታብር ነፃ የሆነ የዓለም አቀፍ ድርጅቶች፣ የውሃው ቊልጋዣ መፈጸም ከንሰሳር ማረጋገጫና የእነዚህ አበላት የሚያስገበቡ ዕቅዎች::
4. የገንዘብ ማረጋገጫው በመመሪያ መሠረት የግል መገልጻ እኩዎችን ካውሃው ከፌ.ዳ ለንግድ የሚያስገበብ ዕቅዎች የተፈጻሚነት ወገኖች የሚያስገበቡ ዕቅዎች::

5. በግምናኩ ቤርና ደንብ 2ኛ መደብ (ለ) ተጠቃሚ ሆነው እቅዱታን የሚያስገባ ገለሰቦችና ይርሱች፣
 6. በፊልራልና በከላሉ እንበሻትመንት ባለሥልጣን ካገብ ግብር ነፃ የመሆን መብት /Tax Holiday/ የተፈቀረበቸው ገለሰቦችና ይርሱች በእርዳታው ገዢ ወሰጥ የሚያስገባቸው እቅዱታን፣
 7. የአምራቻነት ሂቻና ያለቸው ስምቶ ወይም ይርሱች ለማያመርቷቸው ዕቅዱታን በግብአትነት የሚጠቀሙባቸው ጥሩ ዕቅዱታን እና ለነጋቹ ዕቅዱታን የሚያገለግል መለዋወጣቸው፣
 8. እንዲስተረዥታን ለማቁቁም ወይም ለማሳራቸው ወይም ለማይል ማመንጻ ወይም የመገኘና አገልግሎት ለመዘርቷት ወዘተ ወደ አገር የሚገበ የነጋቹ ዕቅዱታን ከእተቶችና እንበሻትመንት ከሚሽን ወይም ጉዳይ ከሚመለከተው አካል የነጋቹ ዕቅዱታን መሆናቸውን የሚያረጋግጣ ማስረጃ ካቀረብ፣
 9. የንግድ ቴርክት ለመሳተኞ የሚመጠ የውጭ አገር ይርሱች የሚታቸውን ለማስተዋወቁ ወደ አገር ወሰጥ ይዘውት የሚገበት እቅዱታን፣
 10. በማድረግ እንዲሁም በቴትሮሌየም ስራ ላይ የተሰጠ ገለሰቦች ወይም ይርሱች ለነዚህ ስራዎች አገልግሎት እንዲስጠ የሚያስገባቸው እቅዱታን፣
 11. ለሰበዓዊ እርዳታ ከውጭ ወደ አገር ወሰጥ የሚገበ ዕቅዱታን፣
- 7. ውደ አገር ከሚገበ ለንግድ ከሚመለ ዕቅዱታን የቆድማግ ግብር ስለመሰብሰብ**
1. ዕቅዱታን ወደ አገር በሚገበበት ገዢ የቆድማግ ግብር የሚከራልው በግምናኩ ቀ/ክ/ቤቶች በከል ይመናል፡፡
 2. የግምናኩ ቀ/ክ/ቤቶች ለንግድ ከሚመለ ዕቅዱታን የቆድማግ ግብር ስለበብ የግብር ክፍያን ስም፡ አድራሻ እና የግብር ክፍያ መለያ ቅጽር በመጠቀም መመዘገበና ሂሳብን በዘመኑ መሆኑት መያዝ አለባቸው፡፡
 3. የግምናኩ ቀ/ክ/ቤቶች የሰበሰብ የቆድማግ ግብር የገበዎች ማነስቱር በማዘረጃው ስርዓት መሰረት ለገበዎ በሰበሰብ የሚተለለኝ ይመናል፡፡

ክፍል ማስታ

ԱՍԴԱ Փ.ՀԴ ԻՄՊ.Ը.ԹՄ. ԽԳ.ՔԹ ԴԵ ՊԱ ՎՆԴ ՈԼՄՊՈՒՅՆ

8. ገብር ቅጽስው የሚያስቀና ስምቶች

በኢትዮ 92 መሰረት በግዢ ወቅት ከሚፈጸመ ነው ገዢ ተስፋው
እንዲያስቀር ወደታ የተማለዋቸው ስም ከዚህ በታች የተዘረዘሩት ፍቃው

1. በህግ የሰውነት መብት የተሰጣችው ይርሱታች፡- የእኩስያን ማህበር፣ ታላራነቱ የተወሰነ
የግል ማህበር፣ የሽጭና ማህበር፣ የሀበሻ ሰራ ማህበር፣ወዘተ፣
 2. የመንግስት መ/ቤቶች፡- በፊዕራል እና በከልለ የፌይናንስ አስተዳደር አዋጅ መሠረት
ለመንግስት መ/ቤቶች በተሠጠው ትርጉም ውስጥ የሚከተቱ ወይም በተቋሙት አንቀጽ
የመንግሥት መ/ቤት የተባለ የፊዕራል፣ የከልለ፣ የእክፈለ አበባ ከተማ አስተዳደር
እና የድራማዊ አስተዳደር የመንግስት መ/ቤቶች፣
 3. ለተርፍ ያልተቋሙ ይርሱታች፡- ለተርፍ ለልሆነ ለተለያዩ ዓለማውች የተቋሙ¹
ማህበራቸና የሂጭማጥት ይርሱታች፣
 4. መንግስታዊ ያልሆነ ይርሱታች፡- በስሽት ማህበራቸ አዋጅ መሠረት የተቋሙ²
“የኢትዮጵያ የበት አድራሻት ይርሱታች” ወይም “የኢትዮጵያ ማንበርች” ወይም
በኢትዮጵያ ውስጥ የሚንቀሳቀስ በውጭ አገር የተቋሙ ተመሳሳይ ይርሱታች፣
 5. የጊዜ ማረጋገጫ በአዋጅ አንቀጽ 92(1) በተሠጠው ስልጣን መሰረት በሚያውጭ
መመሪያ ግብር ቅጽዎች እንዲያስቀሩ ግዢታ የተጠለባቸው ግለሰብ ግብር ከፌዴች፣
 6. የኢትዮጵያ የጊዜ ግብር ይርሱታች በጥርት ግዢ አማካኝነት ከሚከናወን ግብረት ወር
በተደያዘበ ገኑውን በመወከል የሚፈልጋቸው ግብረት፣

9. ገብር ቅጽስ ለማያስከፍር ስው የሚሰጥ የምንበከር ወረቀት

1. ከተከናይ ሂሃብች ላይ ጥበር ቅጽዎ ገብ. የሚደረግ ዘላፊነት ለተስማችው ለዚህ ባለቤልጣን ለዘመኑ አለማቸው ቅጽ መሰረት የምስክር ወረቀት ይሰጣል::
 2. ጥበር ቅጽዎ የሚሰቀረት ግዳታ የተጠለበት ለው ባለቤልጣን ለመዘገበ ወይም ባለቤልጣን እንዲመዘገበው በማመልከቶ በመጠየቅ ጥበር ቅጽዎ የሚሰቀረት ግዳታ የተጠለበት ለሰመሆኑ የሚያረጋግጥ የምስክር ወረቀት መሆኑ አለበት:: ይህንን እንዲ በማናቸውም የምኑያቶች የምስክር ወረቀቱን ላይ የዘመኑ በሆነው አዋጅ በማይዘው መሠረት ባብሩን ቅጽዎ በማሰቀረት ለባለቤልጣን ገብ. ማደረግ ይኖርበታል:: *Ministry of Finance*

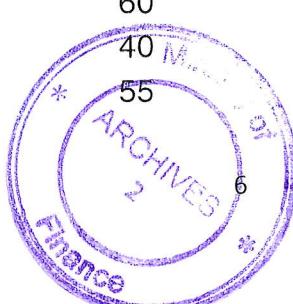
10. የብር ተቀናሽ የሚደረግበት የክፍያ መጠን እና የግብር መጠኑ

- 1/ በአዋጅ አንቀጽ 92 ጽዕስ አንቀጽ 1 መሠረት የብር ተቀናሽ የሚሰጥበት ታሪክ የተማለቀችው ስምምነት ስምምነት የብይቶች ከሚፈልጊመት መቅላላ ክፍያ ላይ 2% (ሁሉት በሙሉ) የብር ተቀናሽ የሚሰጥበት ታሪክ አለበቸው::
 - ሀ) በኢትዮጵያ ውስጥ በአንድ ጥና ወይም በአንድ የዕቃ አቅርቦት ውል ክብር 10,000 (አሥር ስ.ህ በር) በላይ ለሆነ የዕቃ አቅርቦት ስምም ክፍያ::
 - ለ) በኢትዮጵያ ውስጥ በአንድ የአገልግሎት ውል ክብር 3,000 (ሁሉት ስ.ህ በር) በላይ ስምም ክፍያ::
2. በፊቃና አገልግሎት ጥና ውል መሠረት ከሚፈልጊው የፋይመሆኑ ክፍያ /Advance payment/ ላይ የፋይመሆኑ የብር ተቀናሽ አይደረግም::
3. በአንድ ውል ውስጥ የተመለከተው አጠቃላይ የገንዘብ መጠን በተለያየ ገዢታቸው ተከኔፍለው ክፍያ የሚፈልጊው ስ.ሆን ለቀድመ የብር ክፍያ መሰረት የሚሆነው አጠቃላይ በሙሉ ላይ የተመለከተው የገንዘብ መጠን ነው::
4. በአዋጅ አንቀጽ 92 (4) እና በይንበ አንቀጽ 63 መሰረት የብር ተቀናሽ የሚደረግበት ዕቃ ወይም አገልግሎት አቅራቢ የግብር ክፍያ መለያ ቁጥሩን (እና የዕና የገንዘብ ስራ ሂሳብ ስን (ሁሉቱንም)) የብር ተቀናሽ ስምምነት የሚሰጥበው ጥና ለማቅረብ ካልቻል ጥና ለአቅራቢው ከሚፈልጊመው መቅላላ ክፍያ ላይ 30% (ስላክ በሙሉ) የብር ተቀናሽ ማደረግ አለበት::
5. በዘመኑ አንቀጽ 30-ስ አንቀጽ 4 የተደነገው በኋርጋው የበት ከሱዳ አገልግሎት እና ባለቤልዎት ባወጣው የቻክስ ደረሰኝ አስተዳደር መመርያ መሰረት በግኝነት ማረጋገጫ ደረሰኝ መጠቀም ከሚፈልጊው የብይቶች ላይ ተቀናሽ የሚደረግው 2 በሙሉ ቅድመ የብር በዚ ነው::
6. በዘመኑ አንቀጽ 30-ስ አንቀጽ 1 መሠረት ተቀናሽ የሚደረግው 2% (ሁሉት በሙሉ) እና በዘመኑ አንቀጽ 30-ስ አንቀጽ 4 መሰረት ተቀናሽ የሚደረግው 30 በሙሉ የብር የሚሰለበት የዕቃው ወይም የአገልግሎቱ መቅላላ የክፍያ መጠን በግብር ላይ የሚከናወል የመንግስት ታክክለኛን (እንደየተጨማሪ እስከ ታክክለ እና ተርጓ እስከ ታክክለ የመሳሳይትን) እና በሽያጭ ገዢ ውስጥ የሚያከተቱ ክፍያዎችን ለይጨም ነው::
7. የብር ተቀናሽ የሚደረግበት ለጥገና እና/ወይም ዕድልት የሚፈልጊው ክፍያ መጠን

- v) የጥገና እና/ወይም ዕድልት አገልግሎት ሰጪዎች ከአገልግሎት ገዢ ይር
ለጥገና እና/ወይም ዕድልት በሚያደርግት ውል መልዋወጣ ዕቂዎችን አገልግሎት
ሰጠ በደረሰነት ገዢ ለማቅርብ ገዢ ገዢ እንዲሆኑትኩሉት የተስማሙ እንዲሆነ
አገልግሎት ሰጪዎች መልዋወጣ ዕቂዎች ጉዢ ከሚፈጸመው ክፍያ ላይ በእዋዎ
መሠረት ጉብር ተቀናሽ አድርጋ ገዢ የሚፈጸግ ጉዳታ እንዲተጠበቀ ሆኖ፣
አገልግሎት ሰጪዎች መልዋወጣ ጉዢ ያወጣው ገዢ በደረሰነት መሠረት
በገዢው ለተከለት ከተከኝና ሂሳብ ላይ 2% (ሁለት በመቶ) ጉብር ተቀናሽ
የሚፈጸጋበት ሲሆን ጉብር ተቀናሽ የሚፈጸግው ክብር 3,000 (ስስት ስ.ህ በር)
በላይ በተከፈለ የአገልግሎት ወጪ ላይ በቻ ነው::
- ለ) አገልግሎት ሰጪዎች ለሰ አገልግሎቱን ከመልዋወጣ ዕቂዎች ይር በእንዲነት
የሚያቀርብና ለዘ.ሁ መቁለለ ወጪ የሚከፈለው በሚሆንበት ገዢ አገልግሎት
ሰጪዎች ከሚያገኘው መቁለለ ተከኝና ሂሳብ ላይ ክፍያውን የፈወሙው ገዢ 2%
(ሁለት በመቶ) ጉብር ተቀናሽ ገዢ እስበት:: ይኩስ ላዕቃ አቅርቦት ክብር
10,000 (አሥር ስ. በር) እና ለአገልግሎት ሲሆን ክብር 3,000 (ስስት ስ.ህ በር)
በላይ መሆን ይኖርበታል:: የመልዋወጣ ዕቂና የአገልግሎት ወጪዎን መለያት
አዲታች በሚሆንበት ገዢ ጉን አቅርቦቱ መልካ በመልካ የአገልግሎት አቅርቦት
እንዲሆነ ይቀበራል::
- ሐ) ለዘ.ሁ አንቀጽ አፈጻጸም የጥገናና ዕድልት አገልግሎት ማለት የተስከርከሱ፣
የተለያየ ማሽኑሸዎች (ለመርመራ፣ ግራፍር፣ የፋብሪካ ማሽኑና የመሰሰለት) እና
የመሰራዎች ጥገናና ዕድልትን ይጨምራል::
8. የከንስተራከሻን አገልግሎት ጉዢን በሚመለከት ለከንስተራከሻን ሲሆ የሚያስፈልጊ
ዕቂዎችን ከንስተራከሻና የሚያቀርብ በሚሆንበት ውል መሠረት ለከንስተራከሻና
ከሚፈጸም ክፍያ ላይ ጉብር ተቀናሽ የሚፈጸግው እንዲ ከንስተራከሻን ሲሆዎ አይነት
ከመቁለው ክፍያ ቅጥሎ የተመለከተው መቶች በቻ ተወስድ ይሆናል::

▪ የሀንጻ ጉንባታ	45
▪ የመጠጥ ወሄ ጥርቃኬት ለቢል ሲሆ	50
▪ የመንገድ ጉንባታ	
• ለመጠር መንገድ	72
• ለእስራራልት መንገድ	
- ለእስራራልት ከክሬት (Gravel Asphalt Concrete) ..	65
- በድርብ ለማሣራ እስራራልት (Gravel Double Surface Treatment)	
- ለመንገድ ማሽኑና (Rehabilitation)	
• ይልደድ ሲሆ	60

9. አንድ ገበደት የዕቅ እና የአገልግሎት ቅጽ በውጭበት ዝኑት እንዲሆነ በግብረቱ ላይ ለየበቃ የዕቅ እና የአገልግሎት ቁድመ ግብር ለ.ም. የሚገባው ለ.ምን ከግብረቱ ማረጋገጫ የተከና የእቅ እና የአገልግሎት ቅጽ በለው ለመለያት የሚያስተዋር ለ.ምን ግብረቱ እንዳገልግሎት ቅጽ ይቀመራል::
 10. በሠንጠረዥ መ ገዢዎች ላይ የሚከራለው ግብር የመጨረሻ ግብር በመሆኑ በዘመኑ ከፍ.ም ላይ የቀድመ ግብር ከፍ.ም ስርዓት ተፈጽማኝ እይሁንም::
 11. ግብር ቅጽ የመያዝ ግዢታ የሚይመለከታቸው ሲወች

የሚከተሉት በግብር ወቅት ከሚፈጸመት ከፍ.ም ላይ ግብር ቅጽ የመሳቀል ተፈጻሚ ላይ የሚከተሉት ቅጽ የሚከተሉት ቅጽ የሚፈጸመለከታቸው ሲወች::

 1. ተቁቅን አንተርፕራይቶ
 2. ለከዚዎች/ ወደ ወርሱ ለማሳካቸው ባርቶች በግብር ስት ለማያገለግለ እቃዎች በቃ/ የተለቀቀው ምክንያት::
 3. የፋይተለሙማትኩ እና አለም እቅዱ ስምምነት መሰረት የተቁቀሙ ድርጅቶች፣ የወርሱ የፋይተለሙማትኩ ከንሰላር ማስታወሻ፣ እምባለዎች፣ የተባባሩት መንግስት ድርጅት አካላት እና የፋይተለሙማትኩ መብት ያለቸው ተመሳሳይ አካላት::
 4. የገቢዎች ማኅበር በሚያውጥው መመራሮ ቁድመ ግብር የመያዝ ግዢታ ከተመለቀቸው ግለሰብ ግብር ከፍ.ም ወጪ የለ ግለሰብ ግብር ከፍ.ም::

12. ԴԱՅ ՓՅՈՒ ՔՄԸԲԴԻ ԽԵԶԴԻ ՏԵԽՏԸ ՔՄՊԸԸՆԼՊՊԴՄ ԴԱՅՔ

1. የሰር ቁንስ የመያዝ ስርዓት ተፈጻሚ የማይደረግበትው የዕቃ እና የአገልግሎት ግዢዎች የሚከተለትንን ያጠቃላለል::

v) የሰው ወይም የእንሰሳት ሁኔታና አገልግሎት

ለ) የመድቦች ትምህርት አገልግሎት (ሁሉምን አይጨምርም)

ሐ) የፋይናንስ አገልግሎት/ ባንክ የደንብቸውን ዝጠረት ሲሆን የሚቀበለውን ክፍያ አይጨምርም

መ) የእሌክትሪክ አገልግሎት

መ) የኤሌክትሮኒክስ አገልግሎት

- ၄) የየብሰት የአየር ተስፋ እና የባለቤት ትራንስፖርት አገልግሎት/ክራይ
አይመምርያ

ጀ) የወሂሳዊ አገልግሎት /ታሽነት የሚያስጥ ወሂሳዊ አይመምርያ

ፏ) ከጊዜ ጥበቃ ነው መብት (Tax Holiday) የተሰጣቸው አንቀሳቸው ከግብር ነው
በሆነዎት ገዢ ወሰኑ የሚያመጥ አገልግሎት ወይም የሚያቀርቡት ዕቅ

ፌ) በጊዜ ጥበቃ አዋጅ መሰረት ከተከናወ ሂሳብ ላይ ጥበቃ ተቀናሽ የሚደረግበት
የሰንጠረዥ “ሙ” ገዢዎች፣

ፎ) የነፃፃ አቅርቦት /ቅቦት እና ሆኖታቸውን አይመምርያ

ፏ) በፊልጋል እና በከልል የፌዴራል አስተዳደር አዋጅ መሰረት ለመንግስት መ/ቤት
በተሰጠው ትርጉም ወሰኑ የሚከተሉትውያም በተቋቁመበት ስነ የመንግሥት
መ/ቤት የተባለ የፈጸመራል፣ የከልል፣ የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር እና
የድጋፍዋ አስተዳደር መንግስት መ/ቤቶች የሚያቀርቡት ዕቅዎችና አገልግሎቶች

ፌ) ለተጨና ያልተቋቁመ መንግስታዊ ያልሆነ ይርቃቃቸና ማህበራት
የሚያቀርቡት ዕቅዎችና አገልግሎቶች/ከተቋቁመበት አገማ ወጪ በንግድ
መልካ የሚያቀርቡት ዕቅዎችና አገልግሎቶች አይመምርያ

ፎ) በፊጥሎማማትና ለለዎች ባለምና ለለምና ለመንግስት ለተቋቁመ የእለም
አቀፍ ይርቃቃቸ፣ የወጪ ፊጥሎማማትና ወይም ከንሰላር ማሳያያቸና አግባብዎች
እና የተባበሩት መንግስታት አካላት የሚፈጸም ከኩይ

ፌ) በጊዜ ጥበቃ ህግ መሰረት ከግብር ነገ ከሆነ ገዢ.

ፏ) ከመንግሥት በተሰጣቸው ወከልና መሰረት ዕቅ ወይም አገልግሎት የሚያቀርቡ
የርቃቃቸ፣

ፌ) የባለቤት ትራንስፖርትና ለመስተካከል አገልግሎት ይርቃቃት ለማሰጣቸው
አገልግሎቶች የሚፈጸምበት ከኩይ

ፎ) የፌብርዕስ የሚከናወ ወሰኑ የአቅርቦት እና የአጭል እና የግብርና እና የኢንስስት
ውጭት እንዲሁም ከእንስሳት የሚገኘ አገልግሎት

ፌ) የመናገሪያ ቤት ምያም

ፌ) በስው ገልቦት የሚከናወ ዕቅ የመጋገና የሚውራድ አገልግሎት፣

- I) ቁይጥ ግብረት/ በአንድ ግብረት ወሰኑ ቁድመ ግብር የሚመለከተው እና
የማይመለከተው ግዢ
- II) በማቂቃሚያ ሁኔታው ካጋ. ግብር ነገ የሆነ ተቁማት
2. በዘመኑ አንቀጽ ተሸ ቁጥር 1 ከተዘረዘሩት በተጨማሪ ማኅበትና ለሌሎች አቅምቶች
መይም አገልግሎቶች ግብር የሚፈልጋቸው ክፍያ የቅድመ ግብር ክፍያ ስርዓት ተፈላማ
እንዲደረሰባበት ለመሳይንስ ይቻላል::

13. ቅዱን ቅዱ እንዳደረሰው ግዢ የተጠለበት ሲው ተግባርና ዘላፍነት

- ግብር ቅዱ እንዳደረሰው ግዢ የተጠለበት ሲው ቁጥር የተዘረዘሩት ተግባራትና ዘላፍነቶች
እሉበት :
1. በአንድ ወሰኑ ክፍያዎች ላይ በዚህ ወሰኑ ቅዱ ቁጥር ፮፭፻፷፭ በፊት 30 ዓመት ወሰኑ ለማስፈጸም እንዲፈጸም ይቻላል::
 2. ክማራልሙ ክፍያዎች ላይ ቅዱ የሰነድዎን ግብር ገዢ በማይደረጋበት ገዢ ክፍያ
የተፈለመለቸትን እና ግብር የተቀነሰበትን የእያንዳንዱን ሲው መይም ይርሱት
ለም፣የግብር ክፍያ መልያ ቁጥር /TIN/፣ በዚህ ወሰኑ ለተጠቀሰው ሲው የተከፈለውን
ገዢዎን እንዲፈጸም ይቻላል:: ተቀናሽ ተደርሱ የሰነድዎን ግብር እና በእያንዳንዱ ሲው
ለበለሰልጣኑ ገዢ የተፈረገውን ሂሳብ የሚያሳይ ነው፡፡ በስራ በማይፈጸም ተፈለመለቸው
መሰረት ማቅረብ :
 3. በእያንዳንዱ የግብር ክፍያ የተፈለመው ክፍያዎችና ክነበሱ ክፍያዎች ተቀናሽ የሰነድዎን
ግብር የሚያማይ የሂሳብ ለነፃቶን የመጀገና በበለሰልጣኑ የሚመራ እንዳደረግበትው
ስጠራዊ የማቅረብ :
 4. የተፈለመው ክፍያዎችና ክነበሱ ክፍያዎች ተቀናሽ ለሰነድ የሚያማይ የሂሳብ
ለነፃቶ በንግድ ሆኖ ለተወስኑው የሰነድ መያዝ ገዢ መይም የታክክለ ማስታወሻ
ለበለሰልጣኑ ከቀረበበት ቀን ይምር ለ5 አመታት፡፡ ከሁለቱ ለኩጥ ለሆነው ገዢ
ማያቀት :
 5. ከለይ የተገለበትን ማነድቶ ከተ በበለሰልጣኑ በማስጠቀው ቁዕኖ ሁኔታ እንዲሆኝ
በማቂቃሚው የገዢ ልዩነት እንዳደረሰው ሲጠየቁ ማቅረብ :

6. የብር ቅንስ የሚሰቀረት ጥቃታ ያለበት ለው በኩልያ ወቅት የብር ቅንስ ለይሳቀር የግብር ከፌዴን ስም : አድራሻና የግብር ከፌዴን መለያ ቁጥር በመጠቀም መመዘኛን እና ፍሰትን በዘመኑ መሰረት መያዝ :
7. የብር ለተቀነሰበት ለው ተከታታይ ቁጥር ያለው ይረዳኝ መሰጠት::

ክፍል አራት

የሂሳብ አመዘጋጅ ማካከል እና የተመለሽ አፈጻጸም

14. የቅድመ የብር ክፍያ አመዘጋጅ፣ ሪፖርት አቀራረብና የገቢ ማስተላለፍ

1. በታክስ ባለቤልጣናት ሲደማቻለሁ የቅድመ የብር ክፍያ ሂሳብ አመዘጋጅ
 - a) ከተከፌይ ሂሳብ ላይ የተቀነሰ ታክስ የንግድ ትርፍ የብር ወይም የበት ከፈይ ገቢ የብር አካል በመሆኑ የታክስ ባለቤልጣናት የፈሳቸውን ደርሻ ለሰበሰበ በተለመዶው የቀጥታ ታክስ ገቢ እንደ አግባብነቱ በ1102 ወይም በ1104/1103 በመፈጸም ገቢት ይመዘግበል::
 - b) የታክስ ባለቤልጣናት ከፈሳቸው ሆኖም ገቢ ወጪ የለለው ታክስ ባለቤልጣናትን ደርሻ የሚሰበበበት ሁኔታ ለይመሱ በአዲሱ ሂሳብ ቁጥር 5026 መመዘኛን አለባቸው::
 - c) የገቢው ማረጃዎች በታክስ ባለቤልጣናት ከሚሰበበበ የቅድመ የብር ክፍያ ወር በተያያዘ ገብሩን ቅንስ የሚያስቀረው ለው እና ገብሩን የሚሰበበው የታክስ ባለቤልጣን ሂሳብ የሚመዘገበበትን፣ ገብሩ እና ከገብሩ ወር የተያያዘ አግባብነት ያለው መረጃ የገቢው ባለበት ለሆነው የፈሳቸል ወይም የከልል ወይም የከተማ አስተዳደር ታክስ ባለቤልጣን የሚተለፍበትን፣ ሪፖርት የሚዘጋጀበትና ለማመሌከታቸው አካላት የሚቀርቡበትን የከልል ሰርዓት በመዘርግት ተፈጸማ እንዲሆን ያደርጋል::
2. የብር ቅንስው የሚያስቀሩና የብር የሚቀነሰበትው ለውም ሂሳብ አመዘጋጅ
 - a) ማንኛውም በገቢ የብር አዋጅ እንቀጽ 92 የብርን ቅንስ ገቢ የማድረግ ሲለበት የተማለበት ለው ዕቃም ሆነ አገልግሎት ለገዛ እንዲሆኑም እና ዕቃም ሆነ አገልግሎት ለይቀርብ አጠቃላይ የግዢታውን ወይም የሰጠውን መለያ የሚመዘገበ መዘላፍ ቀን በሆነው መመዘኛን አለበት::

ለ) የቁዕጥ ወይም አገልግሎትን የሚገባው ስዕስ ወይም ይርሱት መሳሪያውን እንዲወጠል. በመመዘገብ 2% /ሁሉት በመቶ/ ከተከናደ ሂሳብ ተቀናሽ ግብሩን በድረሰኝ ገቢ በማድረግ ይመዘግበል፡፡ አመስጠገበዋል፡-

- ጽሑፍ /ተከናደ ሂሳብ /100%/ ዋጋጌ
- ጥሩ ገንዘብ /cash (98%) ክራክት
- የቅድማግ ግብር ከፋይ Withholding tax payable (2%) ክራክት

በማድረግ ይሆናል፡፡

ሐ) የዳቃቃው ወይም የአገልግሎት አቅራቢዎች መሳሪያውን ተቀብያልሁ ሌላ ይረዳኝ በመሰጠት ሌ2% /ሁሉት በመቶ/ ከተከናደ ሂሳብ የሚቀነስ ቅድማግ ግብር ከፈልጊ በማለት ጽሑፍ በማስተካከል ይረዳኝ መሠረት በቅድማግ ግብር ከፋይ ይዘን በሂሳብ መዘገበ ያስቀርብል፡፡

በዘመኑ መሰረት :-

- ጥሩ ገንዘብ (98%)..... ዋጋጌ
- የቅድማግ ግብር /pre paid tax/ (2%)..... ዋጋጌ
- ማያዣ /ተሰብሰቦ ሂሳብ (100%) ክራክት

በማድረግ መመዘገብ አለበት፡፡

መ) ገዢው በተከናደ የተመዘገበውን የቅድማግ ግብር ለማስ ባለቤልጣን ገቢ ሌላያደርግ “የቅድማግ ግብር ከፋይ” ሂሳብ ይሰራት ጥሩ ገንዘብ ወይም ባንክና ደንብ ክራክት በማድረግ ሂሳብ ያከናወል፡፡ በተመሳሳይ መልካም ስሜ የፋመቱን ሂሳብ ዘዴቶ የሚፈልጉበትን የንግድ ተርፍ ግብር /ክራክት/ ለከናወል በቅድማግ ግብር ከፋይ (Advance ወይም prepaid tax) ላይ ከሚታየው ሂሳብ /ይሰራት/ ላይ በማቀናነስ ለያዘንቱን ይከናወል፡፡

15. ተቀናሽ ገቢ የተደረገ ግብር ለለማከከት እና ተመሳሳይ እፈጻሚያ

1. ግብር ከፋይ የግብር አመካት አለፈ. በዚህ ቀንም ሌላ በነበሩት የግብር አመናት ያልተቀነስ ቅድመ ግብር ከፋይ የከራይ እንዲሆነ እንዲሆዎች ቅድመ ግብር ከተከናደ በጀት የተዘዘዣ ሲቀር ተመሳሳይ የተደረገ ወይም የከራይ አመካት አመጠናቀቁ በፊት ወለ የተቋረጋ እንዲሆነ፣ በግዢው ወቀት የተከናደው ቅድመ ግብር በተከናደበት ግብር አመካት ለማፈልጉበት የከራይ ገቢ ግብር ወይም የንግድ ተርፍ ግብር ማከከት ይውሉል፡፡

2. በታክስ አስተዳደር አዋጅ እንቀጽ 49 እና 50 መሰረት ገብር ከፋይ በበልጭ የተከራለ
የቆዳማሪ ገብር ከፋይ ተመለሽ ስጠቃቅ ባለሥልጣን በግብር ከፋይ የቀረበው የሂሳብ
መግለጫ ዕወታዊ በተሰጠው የውጭ አዲተር የተመረመሩ መሆኑን በማጣራት እና
ግብር ከፋይ የቀረበችው የይካከለልኝ ወይም የይመለስልኝ ተያቄ በደንብ ስነድ
የተደገኘና የቆዳው ታክስ ከፋይው ነርክስ መረጃ ለምሳሌ መቶ ተቀናሽ እንደተደረገ፣
ከየትኩው ማያዣና ምን የህል እንደተቀነስ እንዲሆም እንዲመለስላት የቀረበውን
የቆዳማሪ ገብር ከፋይ በፊት ቅሬ ውጤ ወሰጥ ያለማካተቱን ወይም በተሰብሰቦ ሂሳብ
መያዝን የመሰሳለትን ማረጋገጥ ይኖርበታል::
 3. የሂሳብ መዘገበ ለማይዘዝ ወይም የሂሳብ መዘገበ ወጪ ለሆነ ገብር ከፋይ ዕቃዎች
ውደ ሁኔታ በማግበባት ገዢ፣ በሁኔታ ወሰጥ ከሚፈልጉ ከፋይዎች ላይ ተቀና
በቆዳማሪ የተከራለ ገብር እና በግብር ዓመቱ ተከናወል ለበለስልጣን ገብር የተደረገ
ግብር በማቀርበው ማስረጃ መሠረት ይቀናል::
 4. በታክስ አስተዳደር አዋጅ እንቀጽ 49 መሰረት ታክስ ከፋይ በግብር እመቱ ከተከፋይ
ሂሳብ ላይ ተቀና ለቀረበ በቆዳማሪ ለከራልው ገብር ማካከል ለማግኘት ባለሥልጣን
በማውስናው አካልናን ማብራሪ የቀናስበትን የይረስልኝ እና የዲክትራልናን ነርክስ
መንጠረሻ ማቀረብ ይኖርበታል::
 5. በታክስ አስተዳደር አዋጅ እንቀጽ 50 መሰረት ታክስ ከፋይ ከተከፋይ ሂሳብ ላይ
በቆዳማሪ የከራልው ገብር ለከፍል ከሚገባው በለይ መሆኑ ተረጋግጧ በበልጭ
የከራልው ገዢበት በሌሎች የታክስ ሲጠቃቅ መሰረት ለሚፈልጉ ዕዲ ተከናወል ተረጋግጧው
ገዢበት እንዲመለስላት ከተወሰነ ተመለሽ የሚፈልጋው ለዘመኝ አለማ ተብሎ ከተያዘ
በሱት ላይ ይሆናል::

16. የከልል/የከተማ አስተዳደር ቅዱስ ባለበሳጣች የስራ ሂሳብ

የከልል፡ የከተማ አስተዳደር ታክክ ባለሥልጣኑት፡

1. የታክስ ገዢታቸውን በከልል፣ በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር እና በድራማዊ ከተማ አስተዳደር ታክስ ባለቤት መኖት በከል የሚውጭ ግብር ቅጽሰው የሚሰቀረት ገዢታ ያለባቸው ስዕም እና ከተከናይ ሂሳብ ላይ ግብር ተቀናሽ እንዲያደርግ ነገር በላይነት ለሰጣቸው አካላት የምስክር ወረቀት ይሰጣል::
 2. ግብር ቅጽሰው ገዢታቸው ተመለዋቸው የከልል /የከተማ አስተዳደር ግብር ከፌዴራል ቅጽሰው ያስቀሩትን ግብር የሚያስታውቁበትንና ገዢታቸው የሚያደረገበትን ቅዱ የጊዜ ማኅበር በሚያዘጋጀው ዓይነት በሚስተም ተቁም ላይ የሚደረግበል ያደርጋል::

3. የብር ቅንስዎች ገቢ የሚደረገ ግዢታ የተማለባቸው ስምም ከተከናይ ምሳሌ ላይ የሚቀነስዎን የብር አስመልክቶ የግብር ከፋይቸን ማንኛው፣ የከልልትን የግብር መጠናና የከናይዎን ገቢ የሚገልጻ መዝገብ ወይም ይርም እንዲከበረለንቱ የገበዱቸው ማንስኤር በሚያዘዴው ዓይነት በማሳተም ጥቅም ላይ ያውሳለ::
4. የብር ቅንስዎች ገቢ እንዲያደርግ ግዢታ የተማለባቸው በእያንዳንዱ የብር ቅንስ በሚያሰቀር ለው ላይ ማህልር ይከፍታል::
5. ከቅድመ የብር ከኩይ አስቀሰብ ወር በተያያዘ በአዲግዥም የሚያጠጥሙ ቅጂዬቸን የገበዱቸው ማንስኤር፣ የገንዘብ ማንስኤር እና የሚመለከታቸው ለለዕች አካላት በመመከከር መኖትና እንዲያገኘ ይደረጋል::
6. በገቢ የብር አዋጅ መሰረት ለግብር ከፋይ ተመለሽ ከኩይ የሚውል በደት ይይዛል::
7. የብር ቅንስዎች ገቢ እንዲያደርግ ግዢታ የተማለባቸው አካላት መቻ፣ ከማን፣ እና እንዲት የብር ቅንስዎች በየደረጃው ለማግኘት የታክስ ባለቤልጣናት ገቢ ማድረግ እንደሚገባቸው ተምህርችና ለልጻና ይሰጣል::
8. የከልልና ከተማ አስተዳደር ታክስ ባለቤልጣናት ከቅድመ የብር ከኩይ ለበብበው ለለሎች ታክስ ባለቤልጣናት ያስተላለሩትን ጉዘዘብ አስመልክቶ ለገበዱቸው ማንስኤር በየወሩ ሪፖርት ያቀርባል::

17. የገበዱቸው ማንስኤር ቤሉክት

የገበዱቸው ማንስኤር፣

1. የብር ቅንስ የሚሰራቸት ግዢታ ያለበት ለው ቅንስ ያስቀረውን የብር የሚያሰጥው-ቁበትና ገቢ የሚደረገበት፣ የሚመለከታቸው አካላት ለለመቀነስ እንዲያውቁት የሚደረገበት እና የብር ከፋይ እነማን መሆናቸውን የሚገልፅ መረጃ የሚመዘግበበት መዝገብ ወይም ይዘዴል፤
2. የብር ቅንስዎች ገቢ እንዲያደርግ ቤሉክት የተሰጣቸው ስምም የገቢ የብር አዋጅ በሚያዘዴው መሠረት ግዢታቸውን መመጣቸውን ለመከታተልና ለመቆጣጠር በእያንዳንዱ የብር ቅንስ በሚያሰቀር ይረዳቸት/ለው ላይ ማህልር ይከፍታል፤

3. በእራ.፭፻፭፻ በማ.የር.ቃጥመ. ቅጂዬታ ላይ ከከልልና ከተማ አስተዳደር ታክክ ባለሙስዎንት እንዲሆኑም ከገንዘብበ ማረጋገጫው እና ከሚመለከታቸው ለለዚት አካላት ጋር በመመካከር መኖችና ይሰጣል::
 4. ለማብር ከፋይታ የተመለሽ ክፍያ የሚመል በቻት ይጠናል::
 5. ገብር ቅጽለው ገብር እንዲያደርግ ቅጽታ የተጣለባቸው አካላት መቶ ከማን እና እንዲታ ገብር ቅጽለው ገብር ከፋይ ሆነው ለተመዘገበባቸው ለታክክ ባለሙስዎን ቁ/፩/፻፭፻ ገብር ማድረግ እንዲሆንባቸው ተምህርትና ለልጠና ይሰጣል::
 6. ከቅድመ ገብር ከፋይ ተሰብሰቦ ለከልለዚት/ከተማ መስተዳደርቸት ያስተላለፈውን ጉንዘብ አስመልካቶ ለገንዘብበ ማረጋገጫው በየውሩ ስጋፍ ይጠናል::

18. የተኩረ መመሪያዎች

19. መመሪያው ተፈጻሚ የሚሆን ቤት ገዢ

ԵՍ ԹԱԹՈՎՔԻ ՀԱՂՔԱՐՔ 1 ՓԴ 2011 ԷԳՐԸ ԴԱՀՄԱՆ ՀՄՆԱԾ::

አዲስ አበባ መመሪያ ቀን 20 ቀን 2011 ዓ.ም

ՀԱՅՈՒԹ Հ. Յ.

